

v e r e n i g i n g

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Giro nr 46 88 74 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Delfgauw

Uitsl.v.publ.& abonn.: Van Blankenburgstr. 76, 2517 XT Den Haag, tel.070-465592
(tussen 17.30 en 18.30 uur)

Secretariaat: Troelstralaan 38, 2641 WG Pijnacker tel.01736-6577

Verschijnt 2 x per maand

21 febr. 1986

Nadruk verboden

30e jaargang

x in kantlijn is de vraag
- in kantlijn is het antwoord

Nr. 10

Goedenavond vrienden,

Aan het begin van deze bijeenkomst moet ik u eraan herinneren dat we niet alwetend of onfeilbaar zijn. Denkt u alstublieft zelf na, vormt u zelf een oordeel.

Het onderwerp van deze avond luidt

DE AANLOOP VAN AQUARIUS

De aanloop van Aquarius is begonnen in 1963/1964. Je hebt dan altijd een periode dat het oude niet meer voldoet en dat je gelijktijdig zoekt naar nieuwe wegen zonder te weten hoe. Zo'n aanlooperperiode is altijd een periode met conflicten. Dat is begrijpelijk. Er is een gevestigde orde die zich ten koste van alles probeert te handhaven. Gelijktijdig heb je meestal jongeren, maar er zijn ook wel oudere mensen bij, die zeggen: Zo gaat het niet meer, het moet anders. U weet allemaal hoe dat is gegaan.

In Nederland kreeg je b.v. Provo, Oranjevrijstaat, de Bloemenkinderen, het uitdelen van dropjes terwijl je beleedigingen uitbraakt bij het een of andere standbeeldje, rookmagiërs en al dergelijke verschijnselen. Wanneer blijkt dat dit verzet weinig zin heeft krijg je de wanhopige poging om op een andere manier 'vrij' te worden. Want dat is erg menselijk, men noemt het altijd 'vrij zijn'. Geen mens is natuurlijk werkelijk vrij. Vrijheid op zichzelf is een illusie die je weer kwijt bent als je denkt dat je haar gevonden hebt.

Maar goed, men gaat nu proberen alles in een soort eigen milieutje te regelen. Jeugdbenden overal. De rest was ook een bende, dus ook politiek allerlei moeilijkheden. Den Uyl zat in Rome, Koekoek zong. Ondertussen spookte het beeld van Colijn nog steeds door de staatslieden heen.

Vandaaruit kom je opnieuw op een punt dat je zegt: Zo kan het niet meer. Dat is ongeveer de tijd die we in de tachtiger jaren hebben bereikt. Men wil wel vrijer zijn, men zoekt wel naar nieuwe wegen, maar men is gebonden aan allerlei oude voorschriften, reglementen, structuren en dergelijke. Een typisch voorbeeld daarvan is de poging van verschillende regeringen - en zeker niet alleen van de laatste - om de bureaucratie een beetje te beteugelen en gelijktijdig ook de uitgaven van de regering naar beneden te brengen. Het eigenaardige is dat nog niemand daarin is geslaagd, tot heden toe niet. Want in een tijd dat je alles wilt regelen, dat je denkt alles met wetenschappelijke theorieën en wiskundige formules te kunnen oplossen, ben je ook geneigd iedereen aan een bepaald patroon te binden. Je zou kunnen zeggen: er is een 'bindnorm' uitgevonden die geldt voor de Nederlander, de Duitser, voor de Fransman enzovoort. Het resultaat is echter dat mensen niet beantwoorden aan datgene wat men van hen heeft verwacht. Het hele conflict in de aanloop van Aquarius is het dilemma van de gemeenschap. Enerzijds de behoefte aan zekerheid, geborgenheid, welvaart en wat daar nog bij komt, aan de andere kant de toenemende behoefte toch ook zelf iets te zijn en niet alleen maar een soort schaduw te zijn van een of ander centraal comité, maar je eigen weg een beetje te kunnen zoeken. Dat heeft zich in verschillende landen duidelijk gemanifesteerd.

Als we kijken naar Rood-China zien we een culturele revolutie. Dat lijkt wel erg progressief, maar in feite was het een poging van de ouderen terug te gaan naar de situatie van de permanente revolutie, waarin Mao groot is geworden, waarin zij alle macht hebben gekregen en waarin in feite iedereen werd gehersenspoeld.

Maar zoals u bekend is, ook dat ging niet door. Die culturele revolutie was er, maar er waren tegenkrachten. Als we op het ogenblik naar China kijken dan zien we zeker geen China dat minder communistisch is dan het ooit tevoren was, integendeel. We zien dat men gezocht heeft naar een andere vorm van samenleving. Een samenleving waarin ook de mens zichzelf een beetje kan uiten, zichzelf kan zijn. Een gemeenschap waarin een zekere vrijheid van handel en wandel, zelfs van verdienen, bestaat.

Kijken we naar landen als Perzië, dan valt op dat het in de dagen waarover wij spreken nog werd gekenmerkt door de pronk en praal van een sjah. Er werden demonstraties gegeven, er werd een herdenkingsfeest gehouden dat meer kostte dan het jaarbedrag dat aan de bevolking werd gespendeerd. Het resultaat ervan is een revolutie geweest. De revolutie is gebaseerd op de Si'a, op de godsdienst dus, bepaalde sekten binnen de islâm. Maar wat is het wonderlijke daarbij? We zien dat de revolutie onmiddellijk dezelfde ijzeren handhaving van wetten en orde probeert af te dwingen. Men heeft in wezen de ene vorm van heerser met geheime politie ingeruild voor een andere vorm van heersers met geheime politie. Omdat het voor dit land niet mogelijk was zich onder een dergelijke situatie te ontplooiën, ontstond er onrust. Deze onrust werd opgelost door de Djihad, de heilige oorlog, die werd uitgeroepen tegen Irak.

Het hele proces zoals het zich nu afspeelt in de Golfstaten, inclusief Irak-Iran en b.v. de houding van Libië, de problematiek van Libanon, kunnen we eigenlijk ook zien als behorende tot die aanloop: het zoeken naar een nieuwe vorm van samenleving.

Als ik kijk wat er gebeurd is in Duitsland, dan zien we ook daar dat er opeens veranderingen zijn en dan doel ik heus niet alleen op de Rote Armee Fraktion of wat later op de Groenen. Het is eigenlijk een proces van psychische verandering. In een volk dat altijd zo gezagsgetrouw is geweest als het Duitse, zijn de opstandigheid van de jeugd en vooral de voortdurend afwijkende meningen toch wel een zeer bijzonder teken.

Kijken we naar landen achter het IJzeren Gordijn, dan hebben we een aantal revoluties gezien. Revoluties die mislukten, zoals de Hongaarse, die ten dele eigenlijk toch geslukten, zoals de Hongaarse, denk aan de Tsjechische situatie, denk aan Polen. Ofschoon het minder bekend is geworden kunnen we in dit verband ook de grote acties in de Oekraïne noemen (ongeveer 1974).

Allemaal een enorme pressie op een toch wat monolithisch systeem.

Wat betreft de Sovjet-Unie constateren we dat er vandaag de dag in de eerste plaats meer nadruk op de verbruiksproductie valt. Daarbij wordt voortdurend meer gedaan aan kwaliteitscontrole en niet alleen aan kwantiteitscontrole. Er is een beetje minder centralisme. Fabrieken en dergelijke kunnen hun eigen systeem volgen, hun eigen programma opmaken, mits ze hun bijdrage aan de gemeenschappelijke inkomsten, dus productie, weten te handhaven. De grote boerderijen die centraal en coöperatief draaien, beginnen langzaam maar zeker weer afstand daarvan te doen. De laatste tien jaar is bijvoorbeeld de zogenaamde vrije markt in de Sovjet-Unie en ook in andere landen onder dat systeem aanmerkelijk toegenomen. Waarom? Omdat men is gaan beseffen dat je weliswaar een staatsapparaat nodig hebt, maar dat een gemeenschap om goed te functioneren ook nog een, laten we zeggen particuliere sector nodig heeft.

In enkele gevallen komt men tot extreme benaderingen. Ik denk bijvoorbeeld aan hetgeen er in Engeland op het ogenblik gebeurt. Zeker, de vakbonden in Engeland moeten, neem me niet kwalijk dat ik het zeg, inderdaad een pak slaag hebben, want zij zijn het die de grote moeilijkheden in Engeland hebben veroorzaakt. Zij zijn het geweest die de produkten onnodig duur maakten en door langdurige stakingen gelijktijdig het volksinkomen lieten dalen. Nu zitten we dan in een Thatcher-tijd, die duidelijk maakt dat niet elke vorm van feminisme even aanvaardbare resultaten kan afwerpen. We zien gelijktijdig ook dat de strijd nu wordt aangeboden met de vakbonden, op velerlei terrein. Waarom? Omdat de mensen langzamerhand gaan begrijpen, zelfs leden van de vakbonden, dat je met leuzen roepen niets verdient en dat je met staken alleen maar armoede veroorzaakt voor jezelf en voor anderen, zodat je naar andere wegen moet zoeken om je gelijk toch nog te halen.

Tot zover een overzichtje van meer materiële zaken. Ik hoop in ieder geval duidelijk te hebben gemaakt dat de aanloopperiode inderdaad grote veranderingen tot stand heeft gebracht.

Het wereldevenwicht heeft zich politiek wel wat gewijzigd, maar niet al te veel. We zien steeds meer zelfstandigheid bij staatjes, ook staatjes die daar eigenlijk niet rijp voor zijn. We zien steeds meer volksgroepen die een eigen manier van leven gaan nastreven. We zien daarnaast een groot aantal geestelijke bewegingen. Ik hoef ze niet allemaal voor u op te sommen, neem ik aan. U kent de Moonies, u heeft ook de voorstanders van de absolute kapper, de Hara Krishna, leren kennen, u heeft daarnaast ook nog gehoord van Sciencetology tot de Bhagwan toe. Het opvallende is dat ook de opkomst van dergelijke bewegingen al begint in de zestiger jaren. Voor een deel zijn ze dan nog erg christelijk, ik denk aan de zegetocht van Billy Graham b.v., aan de voortdurende glorieuze demonstraties van faith-healers, paranormale genezers en wat dies meer zij. De mens krijgt in de gaten dat er meer is dan wat er in hem leeft. Hij zit in een zeer materialistisch opgezette gemeenschap. Zelfs de godsdienst is langzaam maar zeker aan het verworden tot een soort politiek instrument. Hier aanwezige gelovigen nemen mij dit naar ik hoop niet kwalijk. Maar als u zich realiseert hoe sterk de kerk de politiek in Nederland heeft beïnvloed, zelfs in de laatste tachtig jaar, dan zult u het met mij eens zijn dat ik het niet geheel ten onrechte zeg. Men wil terug naar een ander beleven, men wil vrijkomen van al dat materialisme. De een zoekt het in het werken met de geest, een ander zoekt het met de een of andere goeroe op te lossen, een derde onderwerpt zich aan de strenge regels van een meneer die vertelt dat hij het nog veel beter weet dan de paus zelf. -- Allemaal tijdsverschijnselen. Achtergrond: de behoefte aan een nieuw geestelijk bestaan, een innerlijke vrijheid, een innerlijk beleven van verbondenheid, dat in de maatschappelijke vormen en godsdiensten zoals die op het ogenblik bestaan, zelden of nooit bereikbaar is.

De mensen weten ook niet waar ze naartoe moeten. Als we ons bezighouden met bijvoorbeeld het verschijnsel van de vliegende schotels, dan is het melden van dergelijke dingen op zichzelf niet zo belangrijk. Ze zijn altijd voorgekomen, ze komen ongetwijfeld ook in de toekomst voor. Dergelijke waarnemingen zullen wel met enige regelmaat geschieden, dat is zelfs op het ogenblik nog het geval. Maar de duidingen die men eraan geeft zijn interessant: de reizigers uit de ruimte dalen neer in witte gewaden, stralen licht uit, spreken telepatisch dat ze de mensheid zullen bevrijden en een volgende wereldoorlog en de wereldvernietiging zullen voorkomen. Maar als blijkt dat het allemaal niet uitkomt slaat het pessimisme toe: de aardas gaat kantelen, de continenten gaan botsen. Zelfs in Nederland bestond een tijdlang het bekende verhaal dat de gaswinning de bodem zou doen zakken en de zee heel Nederland zou overspoelen. Vluchtgedachten. Wij weten er geen raad mee, was het maar afgelopen.

Het wijst er alweer op dat men vooral psychisch niet meer past in de samenleving waarin men zich moet bewegen.

In deze dagen is het probleem van de dropouts nogal groot. Natuurlijk, je hebt de snuivers, de spuiters, de rokers enzovoort, die op hun manier wegvluchten in een visioen en tenslotte terecht komen in een verschrikkelijke sleur. Nogmaals: we kunnen deze wereld niet aan. Een geestelijke leider kan je soms helpen. Er zijn gevallen van kleine christen-gemeenschappen, sectarisch, die inderdaad door middel van ontwenningkuren en dergelijke een tijdlang buitengewoon veel succes hebben geboekt. Maar dat gaat niet meer op als blijkt dat ook in dergelijke gemeenschappen toch een streven naar macht, een poging anderen te onderwerpen of aan te passen, een hoofdrol speelt.

Dit brengt ons in deze tijd.

Wat doet Aquarius? Om dat te begrijpen moeten we niet dromen van een ideale tijd. Wel moeten we proberen te zien wat de neigingen zijn van Aquarius. Voor een deel kunnen we die zelfs aan de normale interpretatie van dit sterrebeeld ontleenen. Bijvoorbeeld techniek. Aquarius is technisch ingesteld. Het is niet zo dat plotseling alle Japanse fabrieken failliet gaan omdat niemand meer micro-elementen wil gebruiken, terwijl Philips weer teruggaat naar het maken van roerzeefjes voor met de hand werkende huisvrouwen. Nee, we hebben wel degelijk te maken met techniek, maar er is één verschil. In de afgelopen periode heeft de techniek in feite de maatschappij en de gemeenschap voor een deel beheerst. Nu zoekt Aquarius wel techniek, maar alleen met het gevoel: het moet een beetje rationeel kunnen. Noem het een soort luiheid: waarom zou ik moeizaam werken als het anders kan? Maar tegelijkertijd: ik wil dat alleen indien ik niemand schaad.

De broederschapsgedachte en de verwachting misschien van het Koninkrijk op aarde, die velen aan Aquarius verbinden, ziet er een beetje anders uit dan men denkt. Het is geen tijd van allemaal idealisten, maar het is wel een tijd waarin de belangstelling van de mens naar zijn omgeving uitgaat. Het gevoel van saamhorigheid is aanmerkelijk groter en het gevoel van verantwoordelijkheid, van verplichting tegenover de ander, groeit. Dit houdt in dat de instelling van 'Ieder voor zich en God voor ons allen' nu langzaam wordt omgebogen in de zin van - ik paraphraseer heel vrij: 'de God in mij voor ons allen' want 'ik ben de vertegenwoordiger van een kracht die in alle anderen leeft en daarom moet ik dat geheel in de gaten houden, want dat is het antwoord op wat er in mij bestaat'.

Wat zien we verder bij Aquarius. Hij kan nogal eens driftig zijn, heel vaak. Vooral met een Leeuw-ascendant en met een Boogschutter-ascendant. Met een Tweeling-ascendant is het zo nu en dan een uitbarsting gevolgd door tranen.

Zo kijkend kunnen we zeggen: er zullen wel verschillende perioden zijn, maar kentekenend is toch wel een verbondenheid met het occulte. Niet in de zin van: we worden allemaal magiërs en tovenaars, maar eerder vanuit de gedachte: er zijn zoveel dingen die geen technische verklaring hebben maar die werken, laat mij daar ook wat mee doen.

Wij zien op dit ogenblik dat in verschillende vakgebieden invloeden van buiten belangrijker gaan worden. Ofschoon misschien niet algemeen bekend wordt er op het ogenblik met pendels en met wichelroeden gewerkt, ook als men bezig is gebieden te exploreren voor het winnen van erts en olie. Dit gebeurt echter niet alleen meer omdat er een put geboord moet worden - in de geologie heeft men wel eens een vaststaande mening - maar het betekent ook dat men in toenemende mate rekening houdt met allerlei voorvoelens van mensen. Het blijkt namelijk dat die mensen vaak eerder dan de beste instrumenten een aanduiding kunnen geven dat er b.v. een ramp op komst is. Vooral in landen waar aardbevingen zeer worden gevreesd, zowel als in bepaalde streken zoals b.v. de USA en Japan, zien we dat de gevoeligheid van mensen mede werd gebruikt.

Kijken we naar de geneeskunde, dan zien we dat er allerlei praktijken aanvaard gaan worden waar de vertegenwoordigers van de oude allopathie ongetwijfeld zo nu en dan zelfs een lichte hartstilstand van kunnen ervaren. Geestelijke genezing. Magnetiseurs worden wel niet algemeen erkend, maar in de praktijk worden ze steeds meer gebruikt. Er zijn allerlei afwijkende geneeswijzen en therapieën die voortdurend meer aandacht krijgen, dat gaat dan van acupunctuur tot sporetherapie toe.

Realiseer u wat er gaande is. De mens is bezig het verborgene in hem weer naar buiten te brengen. Daardoor wordt hij niet anders, maar zijn gevoel van leven verandert.

Kijkend naar de nabije toekomst moeten we heus niet zeggen: 'Aquarius begint toch wel sterker te worden. Het wordt vrede op aarde'. Ik denk dat dat alleen gebeurt als de laatste mens op aarde emigreert naar de maan. Maar je ziet dat de aard van de geschillen langzamerhand aan het veranderen is. Een groot gedeelte van de conflicten in deze periode beruht niet meer op economische belangen alleen. Integendeel, heel vaak zijn er omwentelingen, oorlogjes en dergelijke, die niets meer te maken hebben met de behoefte aan heerschappij of zelfs macht, maar die alleen proberen een onjuiste structuur te vernietigen. Men probeert weer terug te gaan naar eigen religieus denken, naar religieuze gemeenschappen, en probeert de vrijheid daarvan althans voor zichzelf te garanderen. Of we nu kijken naar de opstand van de Sikhs of naar de acties van bepaalde christelijke groepen in Frankrijk en ook in Zuid-Nederland, men probeert de eigen denkwereld intenser te beleven. - En hier hebben we dan het antwoord: niet de verschijnselen op zichzelf zullen plotseling veranderen, maar datgene wat ermee samenhangt. - Sterven voor koningin, volk en vaderland is natuurlijk erg mooi, zolang een ander het doet, maar sterven voor God met een hemelse garantie is al heel wat anders. Een heilige oorlog is een oorlog waarin gevoelens, innerlijke waarden, een veel grotere rol spelen dan het uiterlijk geweld, ook al lijkt het in de ogen van een buitenstaander misschien anders. Revoluties zoals die zich op het ogenblik voltrekken in bijvoorbeeld Zuid-Afrika, lijken misschien een conflict tussen rassen, een zoeken naar macht.

Maar feitelijk is het meer de honger zichzelf te zijn. Diezelfde honger is ook de verklaring voor de toch wel wat eigenaardige manier waarop de blanke minderheid haar superioriteit probeert te handhaven. Dit speelt ook een rol in wat er gebeurt in Argentinië, in Chili, of waar u maar wilt. Overal komen we die conflicten tegen.

Het vreemde is dat men dan altijd denkt aan een conflict tussen dictaturen, democratie, communisme, terwijl er in feite heel weinig verschillen zijn. Het gaat er doodgewoon om dat men vrij wil zijn van de noodzaak te beantwoorden aan de eisen van de ander, maar dat men wel in vrijheid wil samenwerken, zoals in Zuidamerikaanse landen, waar allerlei coöperaties zijn ontstaan die wel degelijk voor de welvaart veel betekenen en die voor de mensen onderling een enorme steun zijn. Zij hebben echter niets meer te maken met geloof, met de dictator of met de communistische guerrelleros, of omgekeerd, met de communistische volksdictatuur en de z.g. democratische guerrelleros. Dat staat er geheel buiten.

Mensen moeten gewoon leren samen te werken. Niet met eisen tegenover anderen, maar met eigen middelen. Ze moeten leren hun innerlijk in de wereld terug te vinden. In de eerste fase van Aquarius moet dat plaatsvinden. De tekenen die we nu zien wijzen erop dat dit proces veel verder is gevorderd dan aan de hand van uiterlijkheden alleen kan worden geconstateerd.

Er zijn verschuivingen in de belangstelling. Wat zou u zeggen van deze stelling: In de laatste veertig jaar is de belangstelling voor de politiek met ten minste 50% verminderd. Met andere woorden, we houden ons niet meer zo bezig met allerlei mooie leuzen. We willen graag kijken wat er werkelijk is, maar ook, we willen in ons een stimulans hebben om wat voor anderen te zijn, te doen, te betekenen. We willen een samenhang hebben, maar niet een die is opgelegd. We willen werken, graag zelfs, maar dan wel op de tijden die ons het best passen en niet volgens een vast schema dat iemand op een kantoor heeft opgesteld. Vrijheid, absolute vrijheid, kan niet bestaan. Maar als je samenwerkt met anderen ontstaan er regels, die eerder een harmonie uitdrukken dan dat ze een feitelijke dwang zijn. De regels zijn er niet meer om de mens als het ware te beperken en te richten, maar ze zijn de uitdrukking van mensen die samenwerken, terwijl de flexibiliteit van die regels mede bepalend is voor de harmonie van de samenwerking en het eindresultaat. Wanneer we dat punt hebben bereikt kunnen we zeggen dat de aanloop van Aquarius ons een aardig eind de goede kant heeft uitgebracht.

Maar we hebben nog steeds te maken met het oude. Ook als langzaam maar zeker internationale concerns zijn gaan denken aan het belang van hun werknemers, aan het belang van goede relaties met de mensen, zien zij zichzelf nog steeds als machthebbers. Zij zijn het die het leef- en kooppatroon van hun cliënten wel zullen regelen en ze zijn helemaal niet van plan zich door de een of andere wetgeving af te laten brengen van hetgeen zij juist achten.

Voor deze concerns is het dan ook heel belangrijk mensen aan de macht te brengen die juist hun wijze van denken (kapitaal-denken zou je het kunnen noemen) ondersteunen. Er zullen steeds meer mensen zijn die zeggen 'daar moeten wij tegenin gaan'. Als het echter niet mogelijk is dit op de een of andere manier te regelen - en ik geloof niet in die mogelijkheid - dan zijn er maar twee oplossingen. De eerste is in feite revolutionair en intern. Mensen willen niet meer werken voor bepaalde bedrijven, ook al betekent het dat ze misschien armoede lijden. Mensen willen geen produkten meer gebruiken. Niet omdat ze niet goed zijn, maar omdat ze vinden dat de fabrikant geen rekening houdt met de belangen van de mensen. Dat soort dingen. Misschien ook, waarom niet, mensen die tegen de gewapende macht in opstand komen of die op een gegeven ogenblik zelf besluiten dan maar geen belasting meer te betalen. Als ze dat kunnen volhouden gaat binnen korte tijd de laatste deurwaarder wegens overspanning naar een instituut. Realiseer je: intern. Maar dat betekent aantasting van de macht van staatsorganen, van de absolute toepassing van wetten. Het betekent dat heel veel regels moeten verdwijnen, dat heel veel mensen die nu menen dat ze het voor het zeggen hebben, moeten gaan begrijpen dat ze alleen maar uitdrukking kunnen geven aan hetgeen er in een ander leeft.

Willen de concerns die verandering niet, of willen de machthebbers dat niet, dan is er nog maar één mogelijkheid, er moet een vijand gevonden worden. Dan vinden ze de oorlog naar buiten toe als een middel om intern de orde op de gewenste wijze te reguleren en te fixeren.

Dat er heel wat staten zullen zijn die daarnaar zullen grijpen is duidelijk. Het gaat hier vooral om jonge staten, waar de machthebbers zichzelf zien als een soort koningen die toevallig gekozen zijn. Om hun macht te handhaven zullen ze bereid zijn enorme offers van hun eigen volk te vragen en als het niet anders kan een oorlog naar buiten te gaan voeren, of ten minste een halfslachtig soort strijd. In Noord-Afrika zijn enkele staten die op deze wijze opereren, die eigenlijk hun volk voortdurend in oorlogsspanning houden zonder dat ze een verklaarde oorlog uitvechten.

Als het werkelijk zou komen tot een wereldoorlog, wat blijft er dan over? Weet u wat Aquarius dan betekent? Mensheid, zeg maar dag met het handje! Daarom kan dat niet gebeuren en let nu op.

Door de druk van het volk in de Verenigde Staten en door een steeds sterker wordende mening in de Sovjet-Unie begint men het atoomgevaar langzaam maar zeker niet alleen te onderkennen, maar men probeert het af te zwakken. Dit pleit er niet voor dat we met een wereldoorlog te maken krijgen. Vooral niet omdat we ook weten dat zowel in de VS als in de SU delen van leger, luchtmacht en vloot niet betrouwbaar meer zijn op het ogenblik dat een aanvalsoorlog wordt gevoerd. In de Sovjet-Unie is een geheime directive, waarin wordt verondersteld dat onderdelen van het rode leger, inclusief de andere wapeneenheden, zouden weigeren te strijden of zich zouden onttrekken aan de noodzaak daarvan, als op dit moment een oorlog buiten de grenzen van de SU zou worden gevoerd, ook als dit in de DDR of Polen zou zijn.

Ja, en als dat een behoorlijk percentage is dan is het duidelijk dat ook een generaal een beetje voorzichtiger wordt. Want als hij een beslissing neemt waar zijn soldaten het niet mee eens zijn moet hij misschien zelf de oorlog uit gaan maken. Het zou een leuk gezicht zijn, twee generaals die op het slagveld met pistolen en sabel elkaar ombrengen. Heel wat legers zouden daar graag voor applaudisseren. Maar deze heren begrijpen zelf wel dat dat geen oplossing is.

Een wereldoorlog wordt het dus niet. Wat dan? Crisis, natuurlijk. U denkt misschien dat de crisis bijna overwonnen is? U vergist u, want een deel van de economische crisis wordt op dit moment kunstmatig en overlegd veroorzaakt. Dat op het ogenblik uw crisis wat minder wordt, o.a. door de oliesituatie, heeft u alleen te danken aan het feit dat de te grote Arabische macht een beetje moet worden teruggeschroefd. Dus alles bij elkaar geen wereldoorlog maar toch wel een hoop ellende. Behalve wanneer men elkaar gaat helpen. Er zijn heel veel mogelijkheden, maar die berusten dan op zelf initiatief nemen, samenwerken met anderen, zelf wat riskeren. Steeds meer mensen zijn van mening dat er geen andere oplossing is. We krijgen dan een soort subcultuur. Feitelijk zijn er nu al een heel stel van die kleintjes. Er ontstaat een samenwerkingsverband met eigen gebruiken, zeer waarschijnlijk na een aantal jaren met een eigen taaltje, dat zich heel weinig meer aantrekt van de normen en eisen van de officieel erkende culturele en morele normen. Dat is hoopgevend, want een uitholling van binnenuit betekent een betrekkelijk langzame verandering, die door haar geleidelijkheid het steeds meer mensen mogelijk maakt zich zonder meer in dat nieuwe thuis te gaan voelen. Het nadeel van een wat te snelle of te gewelddadige revolutie is, dat je te maken krijgt met allerlei mensen die juist die veranderingen niet kunnen volgen, die de denkbeelden, de manier van leven, nog niet kunnen aanvaarden.

In 1928 zijn er in bepaalde delen van Rusland ongeveer een 200.000 Mudjiks grotendeels gedood en anderdeels afgevoerd naar andere gebieden, omdat die mensen nog uitgingen van de gedachte: het is mijn werk dus ik heb er ook recht op. Dat was een kleine twintig jaar nadat de revolutie was begonnen. Over het beginjaar wil ik niet eens praten. Toen ging men uit van het standpunt: wij kunnen wel intellectuelen verdragen, maar alles wat tot de hogere stand behoort moet je meteen maar afmaken. Nu gaat men begrijpen dat het anders is.

Men wil ongetwijfeld wel te maken hebben met wetenschap maar men is ook bereid de wetenschap aansprakelijk te stellen voor hetgeen zij veroorzaakt, iets wat tot nu toe niet het geval is. Men is ongetwijfeld bereid grote offers te brengen, zelfs voor verkenning van de ruimte, maar men is niet meer bereid dat te doen via allerlei officiële apparaten die nog kostbaarder zijn en bovendien -- om hun eigen aanzien te handhaven -- risico's nemen die niet verantwoord zijn.

Zo'n omschakelingsproces vraagt iets om aan te kunnen denken, in iets te geloven.

Of je nu gelooft in een betere toekomst voor de mensheid, in een almachtige God, in de komst van ruimtevaarders, de waarde van de geest, de reïncarnatie, het doet niet zoveel ter zake, maar je hebt iets nodig. Je hebt een vorm nodig voor je innerlijke gevoel van onvolledigheid. Zodra je daar een aanvulling voor kunt vinden, een beeld, dan kun je beter leven.

Naarmate dit meer een persoonlijke zaak wordt, wordt het ook veel meer een kwestie van persoonlijke harmonieën. We kunnen elkaar begrijpen en het toch niet eens zijn. Het 'dwingt ze om in te gaan' is iets wat nog enige tijd zal gelden voor protesterenden die de gevangenis ingaan, maar voor de rest zie ik deze foutieve benadering van alles wat met innerlijke waarde of geloof te maken heeft, verdwijnen. Het wordt meer 'leeren te begrijpen' dan 'wat wij hebben is goed'. Het zal zijn: 'wij aanvaarden dat wat zij hebben ook goed kan zijn, laten we elkaar proberen te begrijpen'. Geen scheiding meer op grond van allerlei dogma's, maar eerder een poging samen iets te beleven van een kosmische eenheid, een kosmische vrede, een kosmische rust. Deze beweging zult u in de jaren negentig tot tweeduizend ongetwijfeld overal werkzaam zien.

Een paar hardnekkige groepen rechtgelovigen zullen uitroepen dat dit een bewijs is dat het einde der tijden aanstaande is. Maar als deze groepen hun innerlijke eenheid vinden, dan krijgen zij ineens banden die niet meer gedwongen zijn en die niet gereglementeerd zijn, maar die gelijktijdig volledig ervaren en aanvaard worden, banden waaraan men ook voor zich een zekere taak ontleent, niet een opgedragen taak, maar een aangevoelde taak.

Wanneer het zover is zullen ongetwijfeld filosofen en wijsgeren een rol gaan spelen. Ik denk dat de eerste vijftig jaar na tweeduizend gekenmerkt zullen worden door een groot aantal denkers, filosofen, goeroes en zelfs een toenemend aantal ingewijden. Die zijn er op het ogenblik ook op aarde, maar die werken toch niet aan het scheppen van een nieuwe leer, een nieuwe cultus of -- als het nog even kan -- een verheerlijking van de een of andere meester.

We kunnen er rekening mee houden dat Aquarius verder gaat in de richting van een samenwerking, waarin grensbegrippen en nationaliteitsbegrippen plaatsmaken voor cultuurverwantschapsbegrippen en samenwerkingsmogelijkheden. Dan zal blijken dat er heus wel bepaalde impulsen bestaan waardoor volkeren zich toch van elkaar blijven onderscheiden. Het zal blijken dat er allerlei onbewuste en bewuste neigingen zijn, waardoor groepen toch weer kiezen voor hun eigen vorm van leven en gemeenschapsleven. Maar als de officiële grenzen wegvallen wordt de mogelijkheid om elkaar te leren kennen groter en daarnaast wordt de mogelijkheid om elkaar te aanvaarden veel groter. Ik meen dat we daar het belangrijkste punt hebben voor de eerste eeuw na tweeduizend.

De technieken en de wetenschappelijke vernieuwingen, die op het ogenblik al gaande zijn en zich sterk verder ontwikkelen, zullen ongetwijfeld ook het karakter van de samenleving een beetje veranderen. We zullen waarschijnlijk heel nieuwe transport- en voertuigmethoden zien. We zullen zien dat er enorme veranderingen in de geneeskunde zullen plaatsvinden.

Een groot deel van het laboratorium-onderzoek zal weer terugkeren naar het gentleman-wetenschapper zijn, waardoor een ieder wel van de faciliteiten gebruik kan maken, maar zich niet meer verplicht voelt of verplicht kan worden in een bepaalde richting onderzoek te doen.

We zullen zien dat de kerken, als hun eigen gelovigen te klein in aantal zijn geworden, gaan proberen contact op te nemen met andere. Op het ogenblik is oecumene iets wat in de praktijk enigszins en in theorie bijna niet functioneert. Maar als je een kerk nodig hebt en je hebt te weinig gelovigen om het gebouw te kunnen onderhouden en de staat is er ook niet meer om het te betalen, wat moet je dan doen? Dan zeg je: Nou, weet je wat. Dominee, als u 's morgens om 10 uur begint en ik kan de pastoor bovendien nog een vroegmis geven, dan kan daarna de spiritistische zitting plaatsvinden en dan kan de pastoor met een hoogmis of lof eventueel nog in de middag komen en u heeft nog tijd voor de avonddienst. Als we er eventueel toch nog niet uitkomen kunnen we 's avonds misschien de een of andere beatgroep neerzetten. Overdreven? O nee, er zijn landen waar het al een beetje die kant uitgaat. Als we zien dat het met kerken zo gaat, waarom zou je dan niet zeggen: we hebben behoefte aan een kapel, aan een stilleruimte, laten we er gewoon maar eentje maken. Er zijn er al een paar in Nederland. Gewoon een ruimte waar je even kunt binnenlopen, even tot rust kunt komen, even kunt mediteren en dan verder gaan zonder dat iemand je vraagt wat je gelooft, wat je hebt gedaan of wat je van plan bent.

Ik meen dat de kerken daardoor een andere functie gaan krijgen. Hun lerarende en moreel dwingende mogelijkheden vallen grotendeels weg, maar ze blijven aanwezig met een enorme achtergrond aan kennis, aan veronderstelling, mogelijkheden tot samenkomst voor de mensen, het samen ervaren, waardoor men op den duur misschien ook gaat beseffen dat er niet zoveel verschillen zijn. Als je toespraken van de paus hoort en je filtert alles wat er nu eenmaal in hoort eruit, dan blijven er bepaalde gedachten over. Die gedachten zouden niet eens gek zijn als ze door een christen op een andere manier gezegd werden.

We krijgen dus een andere eenheid. De mensen zullen ook andere samenlevingsvormen zoeken. Als we zien hoeveel communale projecten van allerlei soorten er de laatste tijd zijn opgezet, hoeveel vormen van gemeenschappelijk leven en werken in allerlei sekten en dergelijke zijn ontstaan, dan wordt het ook duidelijk dat we moeten gaan denken aan samenlevingsverbanden. Ik denk dan niet aan een groep van tachtig man die onder elkaar maar wat rotzooien, doodgewoon omdat de menselijke natuur daar niet geschikt voor is. Maar je kunt wel gemeenschappen krijgen die op grond van een gemeenschappelijke voorkeur samen gaan wonen, samen gaan leven, misschien met afzonderlijke gezinnen, misschien ook met wat vrijgevochten mensen ertussen, maar die eenvoudig samen een belangstelling hebben. De een houdt van muziek, de andere houdt van t.v. en er is misschien ook nog wel een commune denkbaar van verwoede bridge-spelers.

Daardoor verandert er ook weer iets.

Nu zijn er bepaalde vluchthavens, donkerbruine café's. Die dingen zijn een traditie, maar in feite zijn ze een plaatsvervangende kerk, waarvan de barman half hogepriester half psychiater moet zijn, als het goed is. We zien dat dat al geleidelijk wordt verdrongen door wat ik de vet-vreetcultuur zou willen noemen. Of je er nu een mooie M boven zet of niet, het is vet, patat en vlug. Maar hoeveel mensen zouden eigenlijk niet anders willen eten? Terwijl er mensen zijn die zeggen: we vinden het leuk om te koken, dat kunnen we ook voor anderen doen. We gaan niet eerst kijken of we veel winst kunnen maken, we beginnen met een ouderwetse table d'hôte. Je kunt eten wat de pot schaft.

Nu doet men dit alleen voor bepaalde soorten mensen en dan heet het sociaal werk. Maar je kunt het toch gewoon doen omdat je het leuk vindt?

Je krijgt dan ook weer veel mensen die zeggen: op die manier vind ik het prettig en dus help ik daar. Ik geef daar niet alleen maar een vergoeding, ik voel mij ermee verbonden. Wat kan het mij schelen als ik eens een keer de afwas doe, of als ik een paar tafels moet schoonmaken?

Samenwerking. Die samenwerking bepaalt de aanloop naar het volledige Aquarius-gebeuren, dat we pas na ongeveer zevenhonderd jaar kunnen verwachten. Dan worden we geconfronteerd met een wereld waarin de samenwerking heel gewoon is geworden. De techniek wordt de dienaar van de samenwerking. Daardoor krijgen we een techniek die op de mens is georiënteerd.

Gelijktijdig is er de behoefte aan geestelijke bewustwording. We zullen ontdekken dat wat tegenwoordig nog paranormaal wordt genoemd voor een groot gedeelte veel normaler is en in technieken wordt verweven.

We krijgen een periode van ongeveer zes- à zevenhonderd jaar waarin in de wereld weinig geweld is. Wel persoonlijke uitbarstingen, maar niet meer het aanvallen van de massa, het willen domineren van de massa. Daarna komt langzaam maar zeker weer de poging om de techniek te gebruiken voor materiële overbodigheden en vandaar groeien we dan weer naar een zeer stijfkoppig tijdperk. Maar daar praten we dan wel over wanneer het zover is.

Ik heb geprobeerd u hiermee een redelijk overzicht te geven van het geheel. Ik weet het, het zijn allemaal theorieën, het zijn gedachten. De feiten kunt u voor een deel niet controleren. Maar wat u wel kunt controleren is de aanloop van Aquarius. Ga kijken wat er in velerlei landen en niet alleen bij u gebeurt. Probeer te begrijpen hoe het komt dat er in een bepaalde periode opeens allerlei krankzinnige dingen gebeuren. Denk maar aan de moeders van de Plaza del Mayo, iets wat vroeger niet denkbaar was in een zo dictatoriaal en wreed geregeerd land en dat nu wel gebeurt. Denk aan de vrijheidsmarsen van de zwarten, aan de eigenaardige protest-demonstraties van de Vietnam-veteranen. Zet dat allemaal eens op een rijtje. Kijk naar Nederland waar het Maagdenhuis werd bezet, waar studentenprotesten ontstonden, waar allerlei dingen zijn uitgegroeid tot bewegingen die bijna weer maatschappelijk vergroeid zijn. Denk aan de Groenen, aan de milieupartijen, die overal toch maar ontstaan.

Denk aan de manier waarop een Greenpeace het aandurft om zelfs projecten van belangrijke staten en meer van dit soort zaken aan te vallen. Zet al die dingen op een rijtje en realiseer u wat er aan idealisme, maar ook aan geestelijke behoefte achter schuilt. U zult zien dat het schema zoals ik het voor u ontworpen heb niet zo dwaas is. Het is door de feiten grotendeels al bevestigd.

Als u kijkt naar wat er op het ogenblik internationaal overall gebeurt, kunt u zien dat een steeds grotere scheiding dreigt te ontstaan tussen degenen die menen dat zij regeren en de volkeren die zij denken te kunnen besturen.

Kijk naar de manier waarop te zeer materialistisch georganiseerde organisaties klap na klap krijgen. Kijk naar de manier waarop men voortdurend bezig is te zoeken naar een methode om de zaak toch nog te regelen en zeg dan tegen mij dat het onzin is te spreken over een Aquarius-tijdperk, dat het onzin is te spreken over een aanloop naar Aquarius.

Wanneer u er een conclusie uit trekt vraag u dan ook eens af wat u de laatste tijd een beetje in uw gedachten heeft, wat op de achtergrond uw werkelijke verlangen is als u de stoffelijke dingen een beetje buiten beschouwing laat. Wat zou u willen, vrede? Eigenlijk niet helemaal. Vrede is zo vervelend. Nee, een actief verbonden zijn, een actief werken. Maar ook wel weer de erkenning vanuit de wereld, het erbij horen. Kijk in uzelf. U zult in uzelf, of u nu jong bent of oud, bepaalde symptomen aantreffen die wederom stroken met al datgeen wat ik u heb voorgelegd. Als ik in zoverre gelijk heb gehad kunt u zich misschien afvragen of er toch niet een grote waarschijnlijkheid is, dat het merendeel van het door mij gestelde zal uitkomen. Zegt u daar 'ja' tegen, dan kunt u als u oud bent misschien niet veel meer veranderen, u bent een beetje vastgegroeid in een bepaald patroon. Maar bent u jong probeer dan eens niet te zoeken naar uw eigen uitverkiezing of uw eigen mogelijkheid om groot te worden zonder meer, maar ga u eens afvragen: hoe kan ik met de gevoelens die ik in mij heb en met de mensen en de wereld die ik om mij heen zie iets beginnen waar ik helemaal vrede mee kan hebben, waar ik helemaal blij mee kan zijn en waarvan ik het gevoel heb dat anderen daar blij mee zullen zijn. - Dan hebben we meteen nog iets gedaan om Aquarius nu wat meer kenbaar te maken.

Als de stem die ik moet lenen het uithoudt zullen we na de pauze uw vragen beantwoorden die betrekking hebben op wat er in de inleiding is gezegd. Is een vraag niet te beantwoorden, dan krijgt u dat te horen.

VRAGEN

(Alleen mondeling gestelde vragen, geen schriftelijke)

- x Hoe lang denkt u dat het Aquarius-tijdperk gaat duren?
- Het Aquarius-tijdperk duurt van nu af 2050 jaar. Het is dus een betrekkelijk lange tijd. Verdeelt u het maar in drie fasen: de fase waarin we nu zijn, waarin Vissen-invloeden de eerste 700 jaar dus werkzaam zijn. Dan krijg je de tweede fase, waarin Aquarius een betrekkelijk zuivere invloed heeft, en daarna de derde fase, waarin allerlei bokkigheden ontstaan.
- x Kun je dan opnieuw incarneren? Dan kun je een gunstig tijdstip uitzoeken.
- Als u geestelijk zover gevorderd bent dat u daartoe in staat bent, natuurlijk. Maar het is nog steeds zo dat de meesten die reïncarneren denken: nou, dat lijkt me wel wat, om zich dan later te beklagen over het noodlot dat hen getroffen heeft. Het is een veel voorkomend verschijnsel. Bij reïncarnatie is het heel erg belangrijk dat je precies weet wat voor sfeer je op aarde zoekt en wat voor taak je op aarde wilt vervullen, dus wat voor een lichaam je nodig hebt. Tenslotte moet je ook dan nog het geduld hebben te wachten totdat je de juiste ouders hebt gevonden.
- x Wat is de beste periode?
- Daar is geen antwoord op te geven. Als u bedoelt het beste vanuit materieel standpunt zou ik kiezen voor de tweede fase. Als u denkt aan geestelijke ontwikkeling, bewustwording, dan zou ik kiezen voor de eerste fase. Dus als u binnen een jaar zou overlijden zou ik u de raad geven met terugkomen niet langer dan 60 à 70 jaar te wachten. Dan heeft u de meest interessante tijd, de meeste belevingen, de meeste mogelijkheden.
- x (Strekking van de vraag niet te achterhalen.)
- Ik heb het niet als zodanig geïnterpreteerd. Dat is uw interpretatie van mijn interpretatie. Ik heb gezegd dat de verzwakking van de ideële belangstelling op het politieke vlak een teken is dat er veranderingen zijn in de psyche. Nu vraagt u mij een oordeel uit te spreken over de moderne politiek. Dan kan ik alleen maar zeggen: De moderne politiek heeft zich ontwikkeld tot een politiek-ambtelijk geheel dat een geheel eigen taal gebruikt, geheel eigen waarderings bezit en tegenover het volk in vele vaagheden zijn eigen onvermogen tot duidelijk zien voortdurend probeert te verhullen. Dat wordt door de mensen die nadenken natuurlijk opgemerkt, zodat het wantrouwen, niet tegen de persoon maar tegen de uitingen van de politici, aanmerkelijk is toegenomen. Daardoor is direct of indirect de belangstelling in de politiek minder geworden. Men zoekt niet meer naar politiek, men zoekt naar feiten.

Als je eens kijkt naar de politicus wat hebben we dan? We hebben iemand die een zekere ondergrond moet hebben (economisch, juridisch of wat anders) en die een ideaal volgt, hij heeft een ideëel beeld. Weet u wat ideëel is? Ideëel is het woord voor een innerlijk bestaand fata morgana ten aanzien van een werkelijkheid.

Het kan wel ergens bestaan, maar niet echt. Dat is altijd zo. Ik heb dat ook in mijn inleiding gezegd. Mensen zijn nu eenmaal niet te vangen in de droom van een bepaald denkbeeld of zelfs van meer denkbeelden. Zelfs als je een geloof hebt waarbij iedereen een gelijke geloofsbelijdenis aanvaardt, dan blijkt, als je innerlijk gaat kijken, dat de beleving en interpretatie totaal anders is en dat daardoor de reacties van de mensen onder omstandigheden eveneens sterk afwijken. Ik meen dat je terug moet naar het besef dat de mens een individu is en dat je de massa weliswaar in grove lijnen als een geheel kunt beschouwen, maar dat je dan altijd moet rekenen met een onzekerheidsfactor van tussen de 60 en 40%. Politici doen dit misschien in de praktijk wel, maar ze zijn niet bereid toe te geven dat er misschien 60% niet in hen geloofd, want dan zouden ze niet meer in zichzelf geloven. Dat is de grote moeilijkheid. Zij zoeken in het ideaal een zelfbevestiging, die ze niet kunnen vinden bij degenen die met hen samen dat ideaal zeggen te volgen. Dat was even over politiek.

- x (Vraag over de verzorgingsstaat door gehoest niet te volgen.)
- Men zal natuurlijk proberen dat te handhaven. We hebben een paar aardige praktijkvoorbeelden die u op het ogenblik kunt nagaan. Hoe talrijker en stringenter de verkeersregels worden hoe groter het aantal verkeersovertredingen wordt. Hoe meer rode verkeerslichten je neerzet hoe meer mensen door rood licht rijden. Met andere woorden, hoe nauwkeuriger je probeert te manipuleren en te reguleren wat de mensen zijn en denken, des te groter het aantal overtredingen wordt en hoe verder je afraakt van hetgeen je beoogt. Die systemen hebben inderdaad een greep op die mensen die, om welke reden dan ook, niet in staat zijn, of niet willen zijn, voor zichzelf te zorgen. Daardoor ontstaat er een afhankelijkheidsrelatie. Maar vindt u niet dat een maatschappij verkeerd is opgebouwd als een groot aantal mensen voor hun zekerheid en hun levensonderhoud is aangewezen op publieke middelen? Ik vraag het u om duidelijk te maken dat er ook een andere benadering denkbaar is. Die is op dit moment niet denkbaar. Maar als we kijken naar de Aquarius-oplossing in dit geheel, dan komen we toch wel te staan voor een maatschappij die zegt: nee, we gaan niet meer alles regelen. We gebruiken het minimum aantal regels dat werkelijk nodig is. We laten aan iedereen een zo groot mogelijke verantwoordelijkheid. Het is niet de taak van de staat ervoor te zorgen dat haar burgers niet verhongeren, dat is de taak van de burgers.

Vanuit het huidige standpunt van een verzorgingsmaatschappij is dit ongelofelijk en cru. Maar het is terugkeren naar de realiteit. Het betekent eenvoudig: de mens eerst confronteren met hetgeen hij zelf is in de gemeenschap, wat hij betekent in de gemeenschap en eventueel dan pas kijken of er een produktie-overschot is en zeggen: laten ze dat dan maar nemen. Laat me het zo zeggen, we gaan een klein beetje terug naar de eerste oplossingen voor verzorging die in 1910/11 in Nederland gevonden zijn, waarbij men uitging van het standpunt: als de aardappelen toch liggen te verrotten laten de werklozen ze dan op(vr)eten.

Diezelfde oplossing zien we in een heel groot gedeelte van de wereld.

Het is niet zo dat u naar Hongkong kunt gaan of naar Amerika en zeggen: Ik heb gewerkt dus jullie moeten maar voor mij zorgen. Laat mij verder wel vrij, want je mag mij niet manipuleren. Dan is het antwoord: Onder bepaalde voorwaarden kunnen we wat voor je doen. Als je die voorwaarden niet kunt of niet wilt vervullen is er altijd nog de straat. Je kunt doodvriezen, doodhonger, je kunt misschien toch nog iets vinden en rijk worden, dat is jouw zaak.

Dat klinkt erg wreed en het is niet erg sociaal voelend, althans, als je uitgaat van een opgelegde solidariteit. Maar laten we daar wat anders tegenover stellen.

In Engeland zijn heel veel mensen in nood gekomen omdat ze geen vast onderkomen hebben en ook meestal geen vast inkomen. Er zijn jongeren, onder aanvoering van een jongetje van 14 à 15 jaar, die op het ogenblik geld inzamelen, dekens verstrekken, proberen onderkomens te verzorgen, de mensen van warm eten te voorzien en daar verder geen enkele eis tegenover stellen.

In New York, waar het ook nogal erg is op dit gebied, bestaat op het ogenblik een zogenaamd Citizens' Committee, die ten dele uit kleurlingen, ten dele uit blanken is samengesteld. Mensen, die een aantal krotten tijdelijk, overigens tegen de wil van de politie, bewoonbaar hebben gemaakt en daardoor in de winter een huisvestingsmogelijkheid scheppen voor zwervers. Dezelfde groep heeft pogingen gedaan - ik weet niet of ze geslaagd zijn tot nu toe - ook voor verslaafden die van hun verslaving af willen een oplossing te vinden. Dit alles buiten de officiële instanties om. Dat is een veel betere solidariteit. Met een solidariteit die zegt: 'Het volk moet ervoor zorgen' en tegen degenen die wat krijgen: 'Het is je recht' worden de verhoudingen scheef getrokken.

- x Verwerpt u dan een algemeen basisinkomen betaald uit de belasting van mensen die werken?
- Ik verwerp het niet zonder meer, maar ik vind het niet reëel, laat me het zo zeggen. Ofwel we gaan uit van een gelijk inkomen voor iedereen, ongeacht wat je bent, de professor net zoveel als de putjesschepper, ofwel we gaan uit van beloning naar verdienste. In het laatste geval past het basisinkomen niet om de doodeenvoudige reden dat als je zegt dat iemand het recht heeft om zelf te verdienen, je hem ook het recht moet geven het zelf te besteden. Daarom vind ik de stelling van een vast basisinkomen zonder meer, niet juist. Het doodt veel eigen initiatief, het brengt veel spanningen teweeg die niet zo gemakkelijk zijn op te lossen en het veroorzaakt economisch, politiek en zelfs religieus vaak allerlei problemen, die zonder dit niet zouden bestaan. Voorlopig, nu het systeem eenmaal is ingeburgerd, kan men het inderdaad niet geheel en onmiddellijk verlaten. Als u het zo zegt dan zeg ik: ja, ik ben het er wel mee eens, maar men moet het beperken. Als staat zou ik eerder geneigd zijn, indien de middelen er zijn, iets te geven aan mensen die willen gaan werken dan om een vast inkomen te garanderen aan mensen die er kennelijk geen behoefte aan hebben om te werken. Maar dat is een persoonlijke visie, u kunt daarover denken zoals u wilt.

- x Een der sprekers heeft opgemerkt dat iemand die werkeloos is toch wel nuttig werk kan doen, maar hij wil zich niet binden aan een werkgever.
- Als hij actief is dan heeft hij daardoor recht op een inkomen. Past de taak die hij vervult in het sociale geheel, dan moet de gemeenschap dat ook eventueel betalen. Dat is redelijk.
- x In deze samenleving bestaat een gedeelte van het werk uit vrijwilligerswerk, dat is onbetaald werk.
- Iemand die onbetaald werk verricht dat een mate van belangrijkheid heeft, heeft daardoor recht op een bijdrage van degenen die profiteren van zijn werk. Het is gemakkelijk om te zeggen 'laten vrijwilligers dat maar doen', maar als wij het noodzakelijk achten, dan moeten we de mensen daar iets voor geven. Er worden theoretisch opgeleide idealisten ingezet om menselijke problemen op te lossen die ze niet aan kunnen maar waarvoor ze behoorlijke salarissen krijgen, terwijl mensen zonder opleiding, maar wel met een beetje meer feeling voor de mensen waar het om gaat, hen wel weten te helpen. Dan zou ik zeggen dat de tweede groep meer recht op een inkomen heeft dan de eerste.
- x Vraag over de toegankelijkheid van laboratoria voor 'de grote familie' enz. Grotendeels niet te volgen.
- Ik denk niet dat je dat met een druk op de knop kunt oplossen. Als ik zeg 'open laboratorium' dan bedoel ik gewoon dat iemand die gekwalificeerd is en over de nodige vaardigheid beschikt (dit kun je eventueel testen) van het laboratorium gebruik moet kunnen maken zonder dat iemand zegt: maar dan moet u wel voor mij naar een nieuwe super-microchip zoeken. Overigens, elke tijd heeft zijn eigen kwalen. U kunt erop rekenen dat er in de toekomst weer andere kwalen zullen komen. Aandoening van ademhalingswegen, bloedsomloopbezwaren, zenuwkwalen, infectieziekten, dat komt allemaal op en dat gaat weer. Op het ogenblik is het zo dat als je de ene ziekte geneest, je de voorwaarde tot het ontstaan van een andere ziekte schept.
- x Vraag over de veranderingen in het Aquarius-tijdperk. Grotendeels niet te volgen.
- Laten we het heel eenvoudig zeggen. Elke maatschappelijke verandering kan slechts plaatsvinden indien er een mentaliteitsverandering aan vooraf gaat en zich verder ontwikkelt, zodat de wijziging in stand kan worden gehouden. Dat is punt 1. Punt 2: U kunt zich geen voorstelling maken die dan waar wordt (wat u impliceert), maar u kunt zich innerlijk een eenheid met anderen voorstellen, een verbondenheid, die op persoonlijke basis van begrip, gevoelens, liefheerij ligt. Die zal bepalend zijn voor de structuur waarbinnen u zich in die gemeenschap beweegt. U heeft dan uw eigen denkbeeld, eventueel uw eigen geloof, uw eigen praxis. Volg die voor uzelf zo concreet en netjes mogelijk en innerlijk zo tevreden mogelijk, maar accepteer daarnaast dat een ander weer een andere liefheerij heeft of wat anders leuk vindt.
- x Zullen er andere groepen zijn zoals de ODV in Nederland? Zullen die anders van structuur en opbouw zijn?
- Daar is geen zinnig woord over te zeggen. De ODV zal zolang moeten bestaan als onverdraagzaamheid aanleiding wordt tot geestelijke en maatschappelijke problemen.

Als ze dan verder bestaat zal ze waarschijnlijk heel anders verder bestaan, maar daarover kan ik u geen gegevens verschaffen omdat dat sterk afhankelijk is van de wijze waarop de mensen dan leven.

SLOTWOORD

Ik heb geprobeerd in het onderwerp zo concreet mogelijk te zijn. Misschien vindt men dat vreemd, want Aquarius hoort eigenlijk een beetje thuis bij allerlei mysticisme. Maar wij moeten de werkelijkheid zien. Mystiek kan pas van betekenis zijn indien ze gebaseerd is op de werkelijkheid en daarbovenuit kan stijgen. Het was belangrijk u duidelijk te maken dat de verandering in de eerste plaats in uzelf moet plaatsvinden en niet door de wereld voor u kan geschieden. Het was ook heel belangrijk u duidelijk te maken dat een wereldondergang in de zin waarin men die verkondigt er niet komt. U zult u dus wel degelijk moeten voorbereiden op de tijden die komen, of u wilt of niet. Want u kunt er niet met een ramp onderuitkomen en zeggen: Ja, maar dat was zijn schuld.

Ten laatste zou ik u nog dit willen zeggen. Wanneer mensen dromen dromen, wordt droom soms even werkelijkheid. Maar werkelijkheid kan pas komen daar waar tijd vereend met eeuwigheid u doet zien waar u heen moet gaan en u verkiest dan juist die weg te gaan en dat nog zonder schromen.

Daar heeft u samengevat de boodschap van deze avond. Ik ben u dankbaar voor uw gehoor, voor de verschillende vragen. Dat ze niet geheel en al samenhangen met de behandelde stof zult u wel gemerkt hebben en u zult het wel niet erg gevonden hebben. Ik deel uw mening.

Rest mij nog u een goeden avond te wensen en de hoop uit te spreken dat iets van de geest van Aquarius u een blijmoedigheid geeft waardoor u de ellende van de dagen steeds meer weet te vergeten.